KARTA MODUŁU/PRZEDMIOTU

1.	Nazwa modułu/przedmiotu		Postępowanie objawowe w najczęstszych stanach klinicznych spotykanych w medycynie paliatywnej		
2.	Kod modułu/przedmiotu		FZT-126		
3.	Przynależność do grupy przedmiotów		zajęcia fakultatywne		
4.	Status modułu/przedmiotu	przedmiot fakultatywny			
5.	Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie			
6.	Forma studiów	stacjonarne			
7.	Profil kształcenia	praktyczny/ogólnoakademicki od roku 2017/2018			
8.	Język prowadzenia zajęć	polski			
9.	Kierunek	lekarski			
10.	Rok	V			
11.	Semestr	od 9 do 10			
12.	Ilość realizowanych godzin dydaktycznych	W: 0	S: 4	Ćw: 14	
13.	Forma zakończenia przedmiotu	zaliczenie			
14.	Jednostka realizująca moduł/przedmiot	Zakład Medycyny i Opieki Paliatywnej Katedry Pielęgniarstwa WNoZ w Katowicach			
15.	Adres/telefon/strona internetowa				
16.	Kierownik jednostki	dr n. med. Marcin Janecki			
17.	Osoba odpowidzialna za prowadzenie przedmiotu (kierownik ćwiczeń: imię, nazwisko, email)	dr n. med. Marcin Janecki; janeckimarcin@op.pl			
18.	Nauczyciele akademiccy realizujący przedmiot (imię, nazwisko, email)	dr n. med. Marcin Janecki, janeckimarcin@op.pl; lek. Artur Pakosz, pakosz@vp.pl; lek. Olaf Lubas, olaf.lubas@wp.pl; mgr Magdalena Sagan, masagan@tlen.pl; mgr Izabela Kaptacz, ikaptacz@gmail.com			
19.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji				
Nr	Opis wymagania				
1.	Posiadanie wiedzy w zakresie anatomi, fizjologii i patofizjologii człowieka.				
2.	Posiadanie wiedzy z zakresu farmakologii				
3.	Posiadanie podstawowej wiedzy z zakresu chorób wewnętrznych, chirurgii, anestezjologii, onkologii, psychiatrii				
20.	Cele kształcenia				
Nr	Opis celu				
C1	Kształtowanie umiejętności towarzyszenia, komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz rozpoznawania potrzeb chorego u kresu życia i jego rodziny				
C2	Dostarczenie wiedzy na temat możliwości postępowania przeciwobjawowego u chorych z zaawansowaną chorobą o niepomyślnym rokowaniu				
C3	Kształtowanie umiejętności poprawy jakości życia chorych				
21.	Efekty kształcenia (EK)				
Opis efektu kształcenia i odniesienie do celów przedmiotu, EK dla programu i EK ze standardu					
Nr EK	Student, który zaliczył przedmiot wie/umie/ potrafi:		Odniesienie do celów kształcenia	Odniesienie do treści program.	Odniesienie do EK ze standardu
	wiedza				

LK5_FZT-126_W01	Student: zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej, w tym: a) leczeniu objawowym najczęstszych objawów somatycznych b) postępowaniu w wyniszczeniu nowotworowym oraz profilaktyce i leczeniu odleżyn c) najczęstszych stanach nagłych w medycynie paliatywnej	C1-C3	s1-s2; c1-c2	E.W.27
LK5_FZT-126_W02	zna zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym	C1-C3	s1-s2; c1-c2	E.W.28
LK5_FZT-126_W03	zna zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego	C1-C3	s1; c1	E.W.29
	umiejętności			
LK5_FZT-126_U01	Student: definiuje stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje chorego ograniczają postępowanie zgodne z określonymi dla danej choroby wytycznymi	C1-C3	s1-s2; c1-c3	E.U.21
LK5_FZT-126_U02	ocenia odleżyny i stosuje odpowiednie opatrunki	C1-C3	s1; c1	E.U.35
LK5_FZT-126_U03	rozpoznaje agonię pacjenta i stwierdza jego zgon	C1-C2	s1; c2-c3	E.U.37
	kompetencje			

22.	Treści programowe	
22.1.	Forma zajęć: WYKŁADY	Liczba godzin
Σ		**0**
22.2.	Forma zajęć: SEMINARIA	Liczba godzin
s1	Postępowanie przeciwobjawowe (w tym p/bólowe, p/wymiotne, p/zaparciowe, związane z dusznością i pobudzeniem psychoruchowym). Ocena i leczenie odleżyn.	3
s2	Jakość życia i metody jej poprawy u chorych objętych opieką paliatywną.	1
Σ		**4**
22.3.	Forma zajęć: ĆWICZENIA	Liczba godzin
c1	Ból somatyczny, psychiczny i duchowy - cierpienie totalne. Zasady leczenia. Propozycje metod łagodzenia rozpoznanych objawów i sposoby zaspokojenia rozpoznanych potrzeb u przydzielonego chorego u kresu życia w tym bólu nowotworowego i przewlekłego. Stany nagłe w medycynie paliatywnej.	8
c2	Zasady komunikacji z chorym w okresie terminalnym i jego rodziną. Praktyczne zasady komunikacji z chorym i jego rodziną- przekazywanie złych informacji	4
c3	Ostatnie godziny życia – postępowanie medyczne i niemedyczne. Rozpoznawanie agonii pacjenta i stwierdzanie zgonu.	2
Σ		14
23.	Stosowane narzędzia dydaktyczne	
1.	prelekcja, prezentacja multimedialna	
2.	pokaz, obserwacja	
3.	metody aktywizujące (rozwiązywanie konkretnych problemów, dyskusja dydaktyczna)	
24.	Sposoby weryfikacji efektów kształcenia i sposoby oceny	

Nr EK	Sposoby weryfikacji	Warunki zaliczenia
E.W.27	zaliczenie	obecność
E.W.28	zaliczenie	obecność
E.W.29	zaliczenie	obecność
E.U.21	zaliczenie, zaliczenie praktyczne	obecność, omówienie przypadku

E.U.35	zaliczenie, zaliczenie praktyczne	obecność, omówienie przypadku
E.U.37	zaliczenie, zaliczenie praktyczne	obecność, omówienie przypadku

25.	Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)		
	Forma aktywności	Przecietna ilość godzin na zrealizowanie aktywności	
	Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim	udział w wykładach	0
		udział w seminariach	4
		udział w ćwiczeniach	14
		Σ	18
	Samodzielna praca studenta	przygotowanie do ćwiczeń	8
		przygotowanie do zaliczenia	4
		przygotowanie do egzaminu	
		Σ	12
	Łącznia ilość godzin		30
	Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu		1

26.	Sumaryczne wskaźniki charakteryzujące przedmiot	
	Liczba punktów ECTS, które student uzyskuje na zajęcaich wymagajacych bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	0,25
	Liczba punktów ECTS, które student uzyskuje na zajęcaich o charakterze praktycznym	0,25
	Liczba punktów ECTS, które student uzyskuje w trakcie samodzielnej pracy	0,5

27.	Literatura
27.1.	Literatura podstawowa
1.	de Walden-Gałuszko K., Ciałkowska-Rysz A. (red.): Medycyna paliatywna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
2.	Malec-Milewska M., Krajnik M., Wordliczek J. (red.): Chory na nowotwór- kompendium leczenia somatycznych objawów towarzyszących. Oficyna wydawnicza Medical Education, Warszawa 2015.
3.	Malec-Milewska M., Krajnik M., Wordliczek J. (red.): Chory na nowotwór- kompendium postępowania w wybranych sytuacjach klinicznych. Oficyna wydawnicza Medical Education, Warszawa 2016.
4.	Malec-Milewska M., Krajnik M., Wordliczek J. (red.): Chory na nowotwór- kompendium leczenia bólu. Oficyna wydawnicza Medical Education, Warszawa 2013.
5.	Dobrogowski J., Wordliczek J. (red.): Leczenie Bólu. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
27.2.	Literatura uzupełniająca
1.	de Walden-Gałuszko K.: U kresu. Opieka psychopaliatywna, czyli jak pomóc choremu, rodzinie i personelowi medycznemu środkami psychologicznymi. Wydawnicwo Medyczne MAKmed, Gdańsk 1996.
2.	Kűbler-Ross E.: Rozmowy o śmierci i umieraniu. Media Rodzina of Poznań 1998

28. Formy oceny - szczegóły

Nr EK	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
E.W.27	Student nie zna i nie rozumie przyczyn, objawów, zasad diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej.	Student zna i rozumie nieliczne przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej.	Student zna i rozumie podstawowe przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej.	Student w pełnym zakresie zna i rozumie przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej.
E.W.28	nie zna zasad postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym	zna nieliczne zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym	zna podstawowe zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym	zna w pełnym zakresie zasady postępowania paliatywnego z pacjentem w stanie terminalnym
E.W.29	nie zna zasad leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego	zna nieliczne zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego	zna podstawowe zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego	zna w pełnym zakresie zasady leczenia bólu, w tym bólu nowotworowego i przewlekłego

E.U.21	Student nie potrafi zdefiniować stanów, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje chorego ograniczają postępowanie zgodne z określonymi dla danej choroby wytycznymi	Student definiuje nieliczne stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje chorego ograniczają postępowanie zgodne z określonymi dla danej choroby wytycznymi	Student definiuje podstawowe stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje chorego ograniczają postępowanie zgodne z określonymi dla danej choroby wytycznymi	Student w pełnym zakresie definiuje stany, w których czas dalszego trwania życia, stan funkcjonalny lub preferencje chorego ograniczają postępowanie zgodne z określonymi dla danej choroby wytycznymi
E.U.35	nie potrafi ocenić odleżyn i zastosować odpowiednich opatrunków	w ograniczonym zakresie ocenia odleżyny i stosuje odpowiednie opatrunki	w podstawowym zakresie ocenia odleżyny i stosuje odpowiednie opatrunki	w pełnym zakresie ocenia odleżyny i stosuje odpowiednie opatrunki
E.U.37	nie rozpoznaje agonii pacjenta i nie potrafi stwierdzić objawów jego zgonu	w ograniczonym zakresie rozpoznaje agonię pacjenta i stwierdza objawy jego zgonu	w podstawowym zakresie rozpoznaje agonię pacjenta i stwierdza objawy jego zgonu	w pełnym zakresie rozpoznaje agonię pacjenta i stwierdza objawy jego zgonu

29.	Inne przydatne informacje o module/przedmiocie		
29.1	Liczebność grup	seminaryjnych	min 24
		ćwiczeniowych	min 5
29.2	Miejsce odbywania się zajęć	Hospicjum Miłosierdzia Bożego Gliwice, ul. Daszyńskiego 29; Oddział Medycyny Paliatywnej Szpitala św. Kamila OO Kamilianów Tarnowskie Góry, ul. Bytomska 22	
29.3	Miejsce i godziny konsultacji	Zakład Medycyny i Opieki Paliatywnej Katedry Pielęgniarstwa; środy, 9-12	
29.4	Materiały do zajęć		